

Var kritisk och modig

Du har säkert hört talas om skolans läroplan. Det är regler som talar om vad man ska lära sig i skolan och hur man ska vara mot varandra när man är där.

Nästan allt som står i läroplanen är bra oavsett om man tror på Gud eller inte. Men det kan bli jobbigt om man är kristen i vissa situationer. Det kan t.ex. vara när man går igenom kristendomen i religionskunskapen och man inte alls känner igen sig när läraren beskriver den, eller när man läser det som står i religionsboken. Eller när läraren talar om att människan är ett smart djur som inte alls är skapat utan liksom har blivit till av sig självt precis som allt annat som lever – det som brukar kallas evolutionsteorin.

I förra numret av Genesis skrev vi att det är viktigt att du ändå lär dig hur man tänker sig att evolutionsteorin fungerar, både för ditt betygs skull och för att det är viktigt att inte ta allting för givet. Ska man kunna diskutera något så måste man ju veta vad frågan handlar om.

Nu ska vi nämna några saker som står i läroplanen. De kan vara bra att känna till för dig som tror att Gud skapade världen:

I LÄROPLANEN STÅR DET

"Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete ... Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av ... religion ... eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas."

"Skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram."

"Undervisningen ska vara saklig och allsidig."

"Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden" ... kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden." (CY)

"Elever ska ges inflytande över utbildningen... Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen." (CY)

DET BETYDER ATT

Ingen får lov att behandla dig illa för att du tror på Gud, Jesus och skapelseberättelsen.

Ifall det ändå skulle hända är det skolans (mentorns och rektorns) skyldighet att se till att det inte upprepas.

Ingen får vara tråkig mot dig för att du talar om att du inte tycker som andra i olika frågor. Absolut inte lärare – de ska tvärt om visa att de tycker det är bra att du har en annan åsikt.

Om du tycker att läraren eller läroboken bara säger en del av sanningen, är det alltid rätt att lägga till fakta och argument som du tycker saknas.

Du får inte bli missgynnad (t ex få sämre betyg) för att du är kritisk till någonting i undervisningen så länge du kan argumentera för din åsikt och hänvisa till fakta som stöder den. Det är snarare en merit.

Om du t.ex. tycker att undervisningen är ensidig eller att saker beskrivs på ett felaktigt eller orättvist sätt så har du rättighet enligt läroplanen att föreslå litteratur, studiebesök, lektionsbesök eller annat som kan göra undervisningen allsidigare. Men det är alltid klokt att göra det på ett trevligt sätt, och det måste vara genomförbara saker (som t.ex. inte får kosta för mycket pengar).



KÄLLKRITIK

En annan sak som är väldigt viktig i skolan och under hela ditt framtida liv är att du tränar dig i källkritik. När det gäller frågor som rör vårt ursprung så finns det frågor som kan vara bra att tänka på:

- Vad verkar författaren ha för världsåskådning? (Ateist, agnostiker, buddhist, kristen...) Sådant kan påverka hur man formulerar sina texter.
- Är evolutionen en självklarhet för författaren, eller märker man en öppenhet för andra synsätt?
- Bygger det författaren skriver på den vetenskapliga metoden (alltså experiment) eller är det mest ett "historieberättande" med många formuleringar som exempelvis "man tror att", "man kan mycket väl tänka sig att", "de flesta forskare tänker att"?
- Om författaren nämner "Gud" - är det då Bibelns Gud eller verkar det mer som att han eller hon tror på någon mer diffus gudom (som tände Big Bang och sen lämnade sin skapelse)?

DU GÖR SKILLNAD

Var inte blyg för att berätta för dina kamrater att du är skeptisk till evolutionen. Du är inte ensam. Då är det bra om du har läst på lite innan, så du vet var svagheterna i teorin ligger.

En lärare berättade nyligen för oss att i de klasser där det fanns någon elev som ställde kritiska frågor om evolutionsteorin så brukade det i slutet av kursen vara många fler som också var det. Men om ingen ställer några frågor så blir det ingen diskussion och alla kommer att tro att evolutionen är självklar. Men så är det ju inte. Att djur och växter kan anpassa sig är inte samma sak som att de kan utvecklas till andra sorters djur och växter. (Läs gärna mer om det i nummer 1-2018).

FLER EXEMPEL PÅ VAD DU KAN GÖRA

Du kan t.ex. föreslå artiklar från Genesis och be din lärare kommentera dem. Om läraren inte vill det så kan du låta intresserade klasskamrater läsa dem.

Du kan också föreslå din lärare att någon från oss i Genesis kommer till en lektion (t ex i religionskunskap) och berättar varför vi menar att Gud skapade världen och varför vi är kritiska till evolutionen. Det brukar inte kosta mer än en vanlig vikarie. Och säger läraren att skolan inte har råd, så kanske du kan höra med dina föräldrar eller några i kyrkan om det går att lösa på något annat sätt.

Men – framför allt – Vet om att du är en jätteviktig person i din klass och i din skola!

Redaktionen